

Lietuvos korupcijos žemėlapis - 2004 m.

GYVENTOJŲ IR VERSLO ATSTOVŲ
KORUPCIJOS
VERTINIMŲ IR PATIRTIES TYRIMAI

Tyrimų rėmėjai:

Jungtinių Tautų vystymo programa

Lietuvos pramonininkų konfederacija

Lietuvos draudimas

Omnitel

Projekto tikslas

- Remiantis Lietuvos gyventojų ir verslo atstovų sociologinėmis apklausomis atlikti korupcijos paplitimo institucinį ir geografinį monitoringą.

Projekto uždaviniai:

- Įvertinti gyventojų ir verslininkų požiūrį į korupciją, jos lygį ir vaidmenį visuomenėje;
- Išnagrinėti jų asmeninę patirtį, susiduriant su korupcijos (kyšių) atvejais; informacijos apie korupciją šaltinius;
- Įvertinti Lietuvos visuomenės antikorupcinį potencialą.

Tyrimų metodika:

- Nacionalinės reprezentatyvios Lietuvos gyventojų ir verslininkų apklausos 2004 m. kovo mėnesį;
- Tyrimuose dalyvavo 1015 gyventojai ir 1047 įmonių vadovai;
- Atliktos asmeninės anoniminės apklausos;
- Tyrimo rezultatų palyginti su analogiškų 2001 m. ir 2002 m. apklausų (Lietuvos korupcijos žemėlapis 2001, 2002) rezultatais.

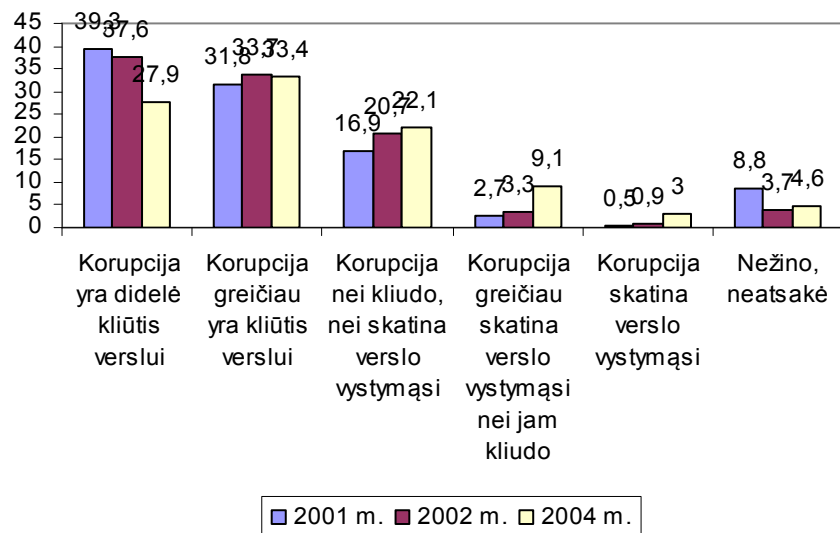
Tyrimo dalyviai:

- “Transparency International” Lietuvos skyrius.
- Reprezentatyvius Lietuvos gyventojų ir įmonių vadovų apklausas atliko Didžiosios Britanijos ir Lietuvos visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų kompanija “Baltijos tyrimai” / The Gallup Organization.

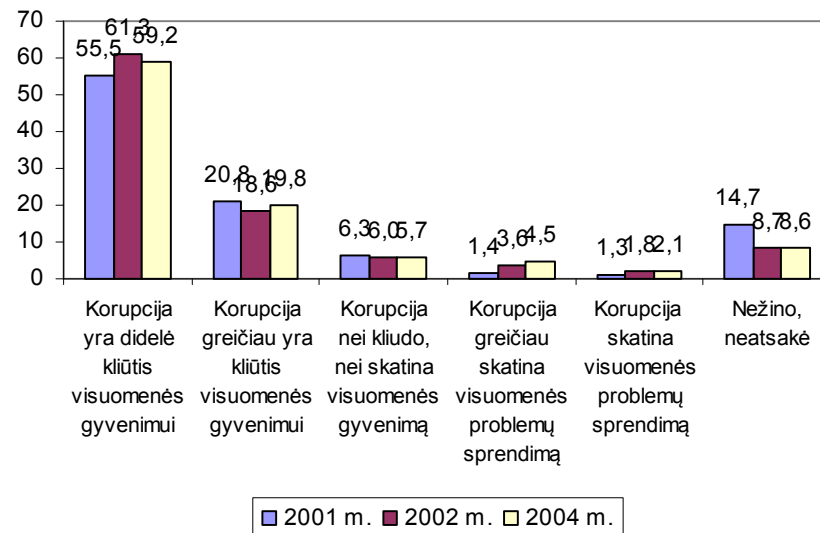
NUOSTATOS

KURIS IŠ ŠIŲ POŽIŪRIŲ LABIAU ATITINKA JŪSŲ NUOMONĘ?

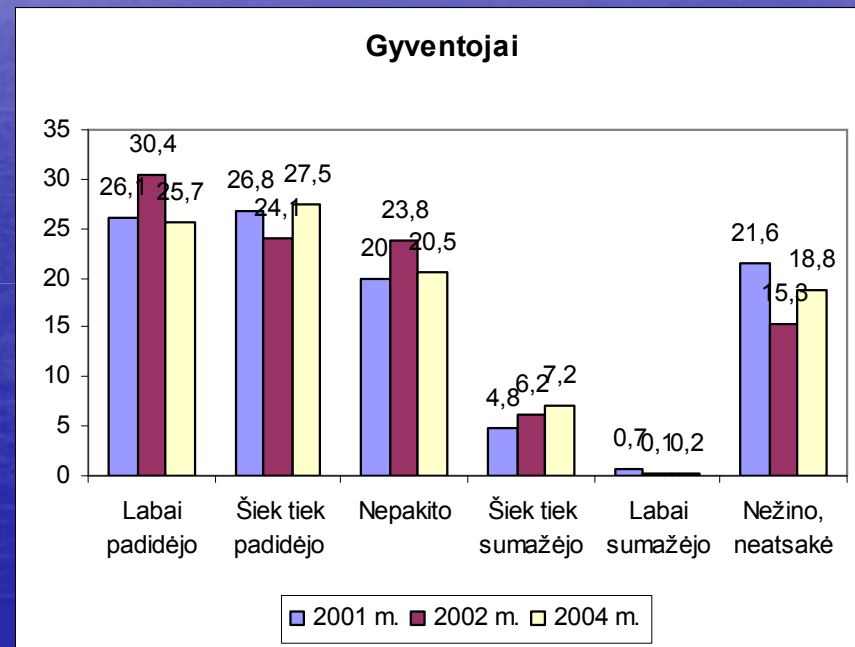
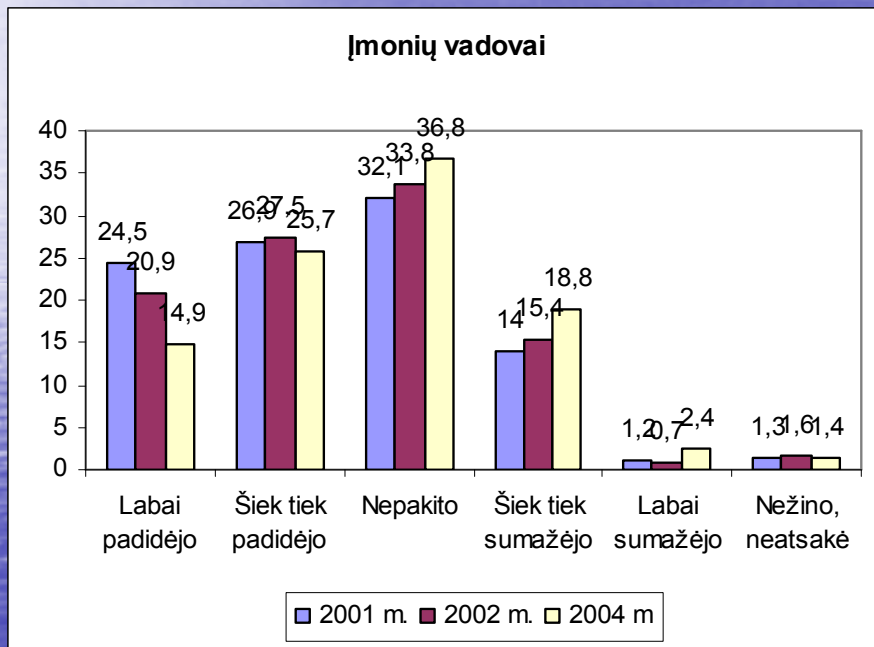
Įmonių vadovai

Gyventojai

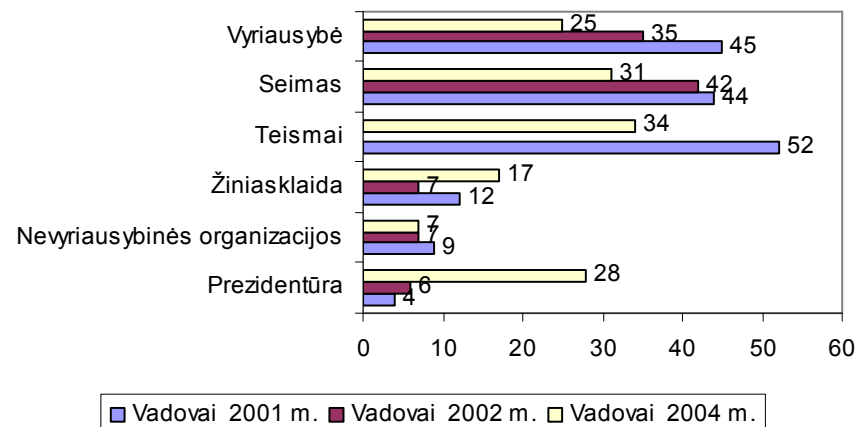

PER PASKUTINIUS 5 METUS KORUPCIJOS MASTAI LIETUVOJE...

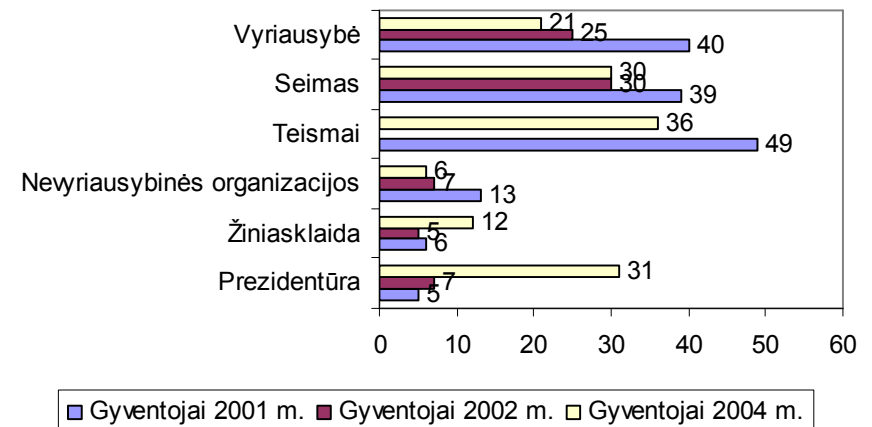

NUOMONĖ APIE ATSKIRŲ VALDŽIOS ŠAKŲ KORUMPUOTUMĄ (% labai korumpuota)

Įmonių vadovai

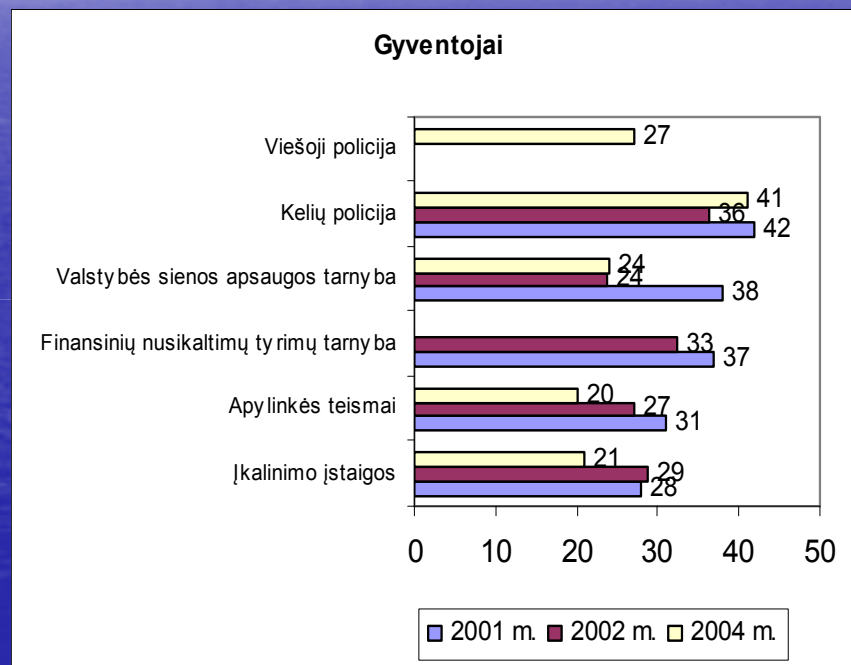
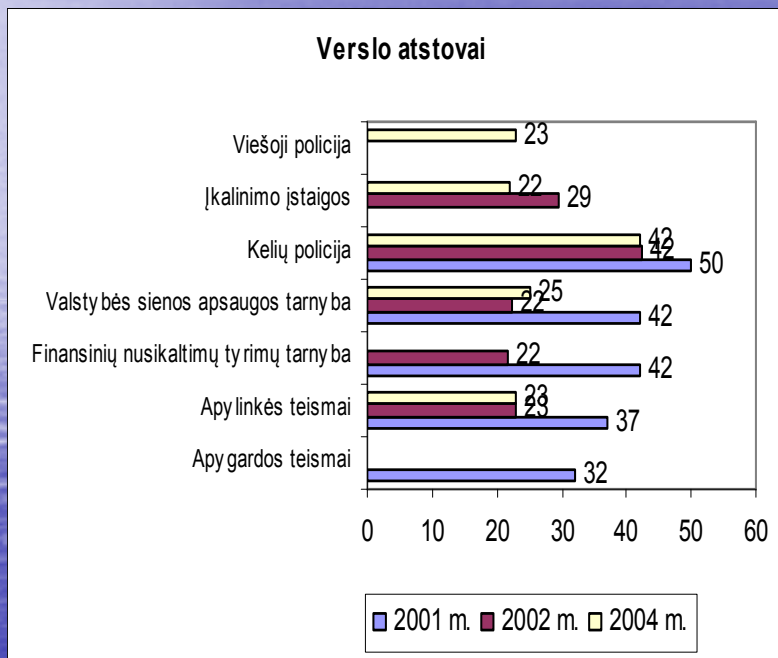

Gyventojai

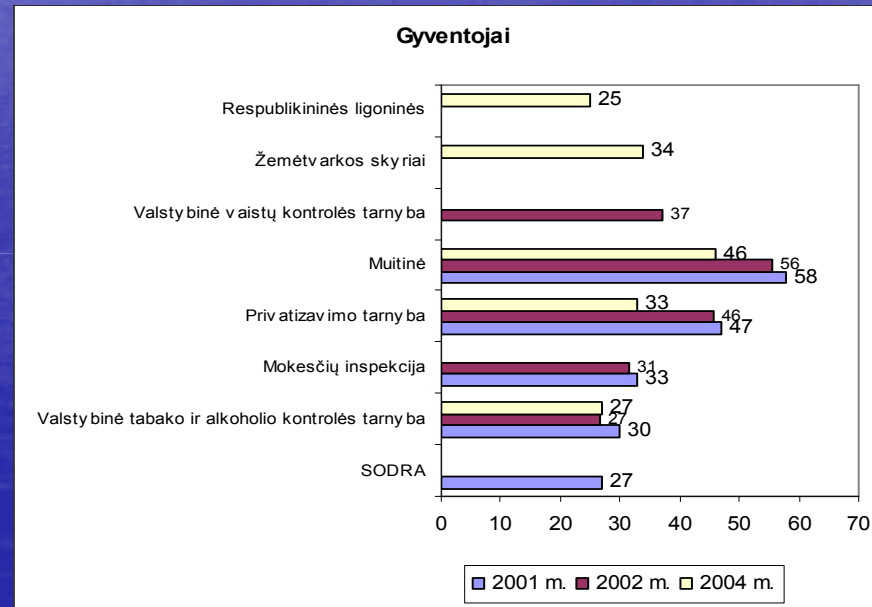
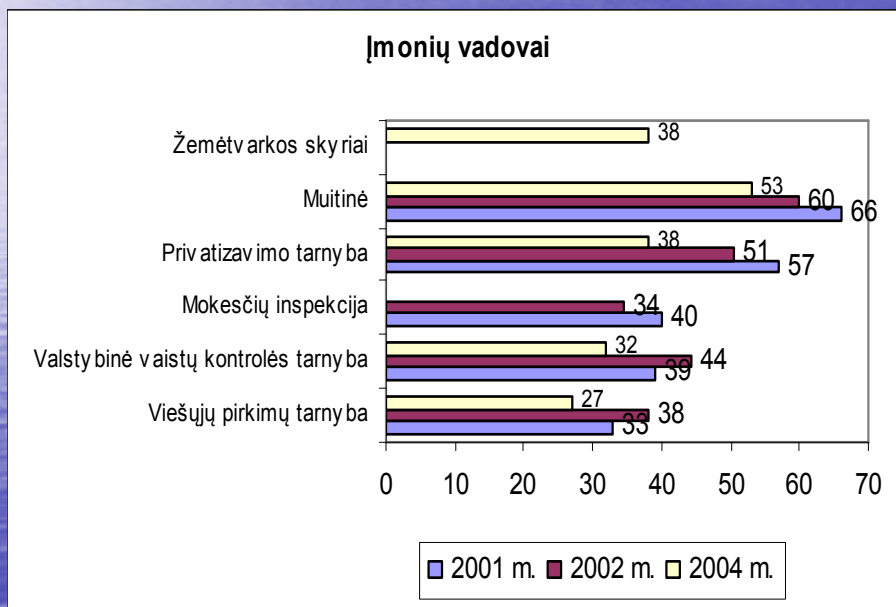

NUOMONĖ APIE TEISĖTVARKOS IR TEISĖSAUGOS INSTITUCIJŲ KORUMPUOTUMĄ

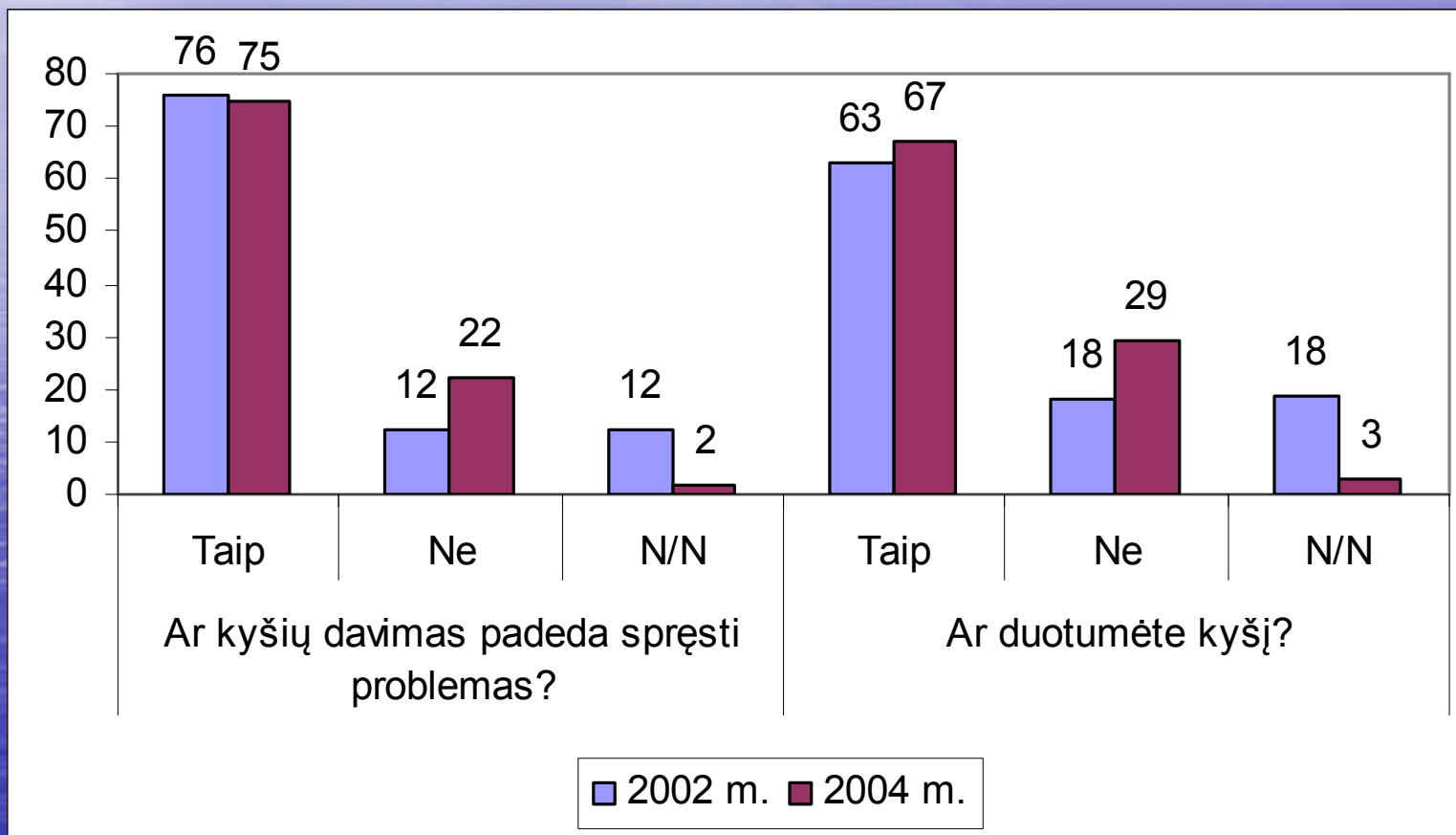
(% labai korumpuota - 5 blogiausiai vertinamos)

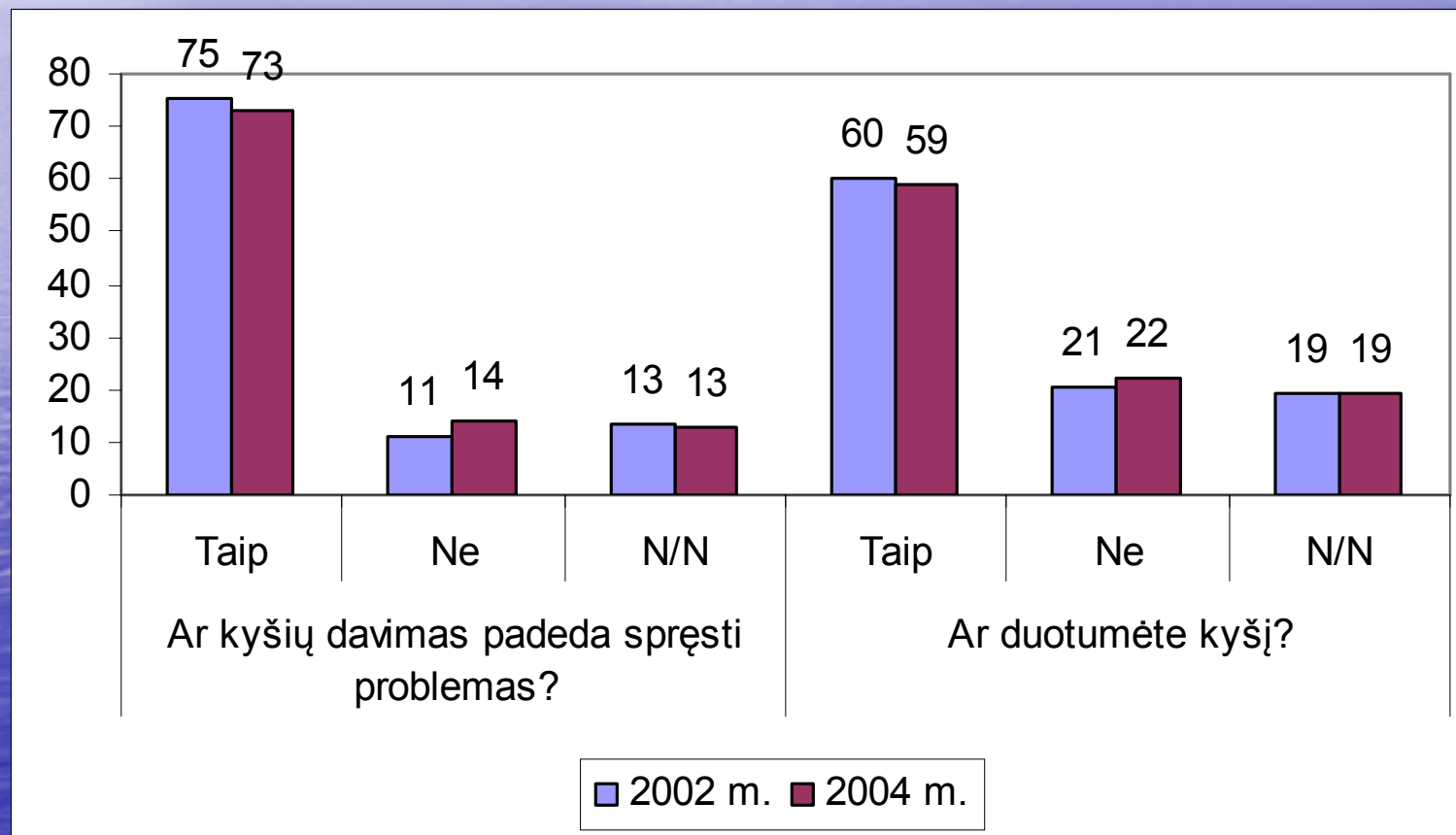
NUOMONĖ APIE ĮSTAIGŲ KORUMPUOTUMĄ (% labai korumpuota - 5 blogiausiai vertinamos)

ĮMONIŲ VADOVŲ POŽIŪRIS Į KYŠIO DAVIMĄ (%)

GYVENTOJŲ POŽIŪRIS Į KYŠIO DAVIMĄ (%)

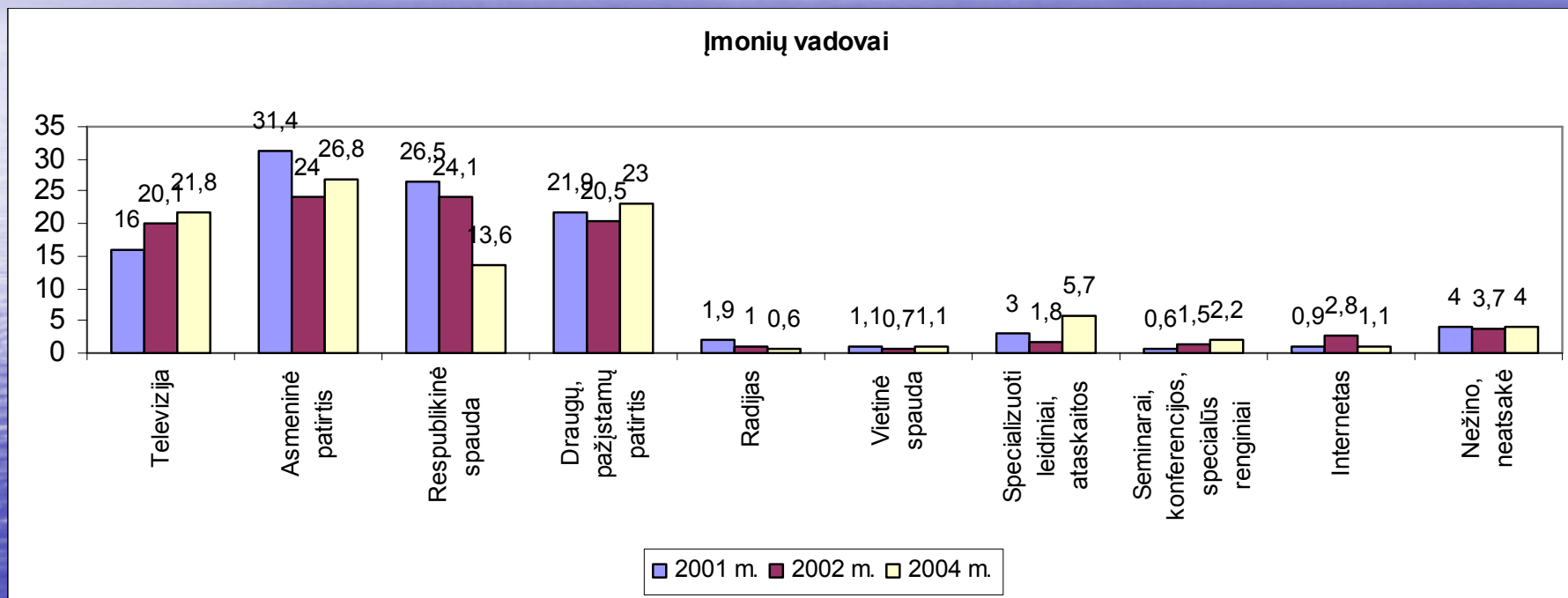
GYVENTOJŲ NUOMONĖ APIE INSTITUCIJŲ KORUMPUOTUMĄ, INSTITUCINĖ PATIRTIS IR POŽIŪRIS Į KYŠIO DAVIMĄ - I (% - 5 blogiausiai vertinamos)

	Labai korumpuota	Iš jų tvarkė reikalus
Muitinė	46	11
Kelių policija	41	25
Teismai	36	7
Žemėtvarkos skyriai	34	14
Privatizavimo tarnyba	33	2

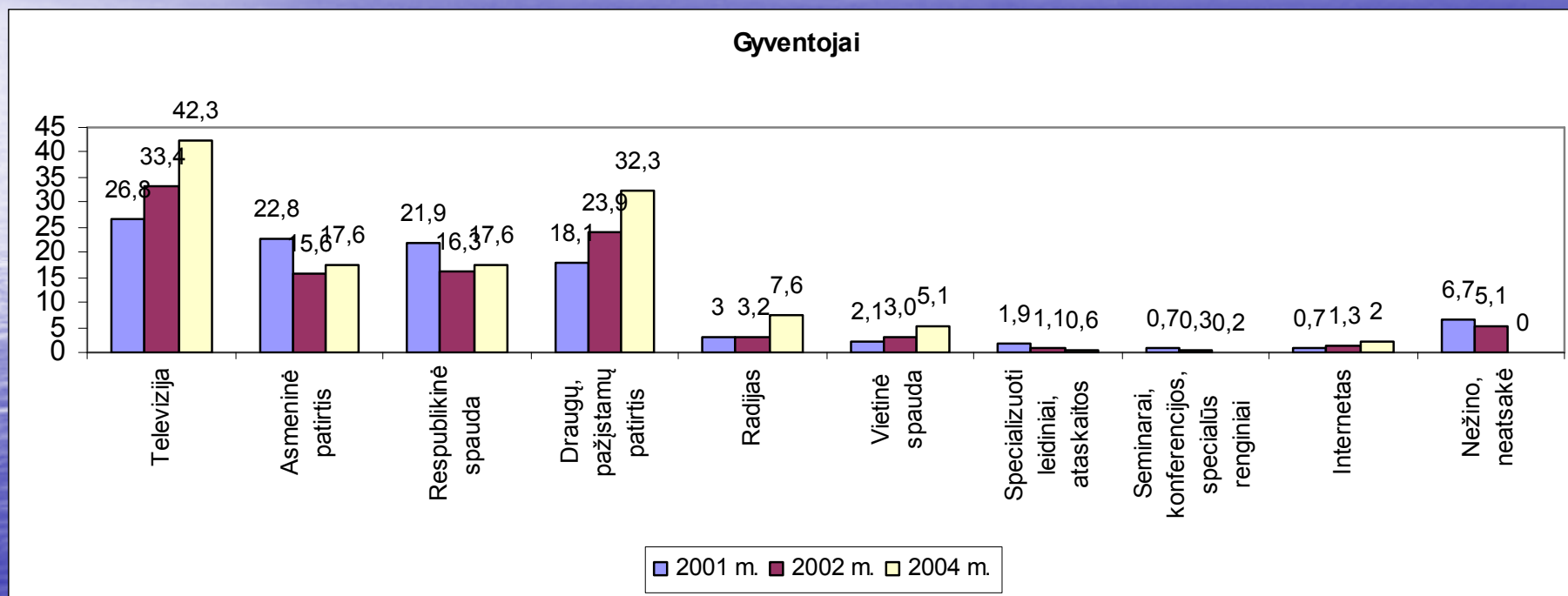
GYVENTOJŲ NUOMONĖ APIE INSTITUCIJŲ KORUMPUOTUMĄ, INTITUCINĖ PATIRTIS IR POŽIŪRIS Į KYŠIO DAVIMĄ- II (% - 5 geriausiai vertinamos)

	Visiškai nekorumpuota	Iš jų tvarkė reikalus
Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos	40	1
Valstybinė lietuvių kalbos komisija	34	1
Mokyklos (pradinės, vidurinės)	32	22
Vyriausioji tarnybinės etikos komisija	31	0
Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba	29	0

KUR GAUNAMA INFORMACIJA LEIDŽIA SUSIDARYTI PATIKIMIAUSIĄ NUOMONĘ APIE KORUPCIJOS MASTĄ LIETUVOJE? (%)

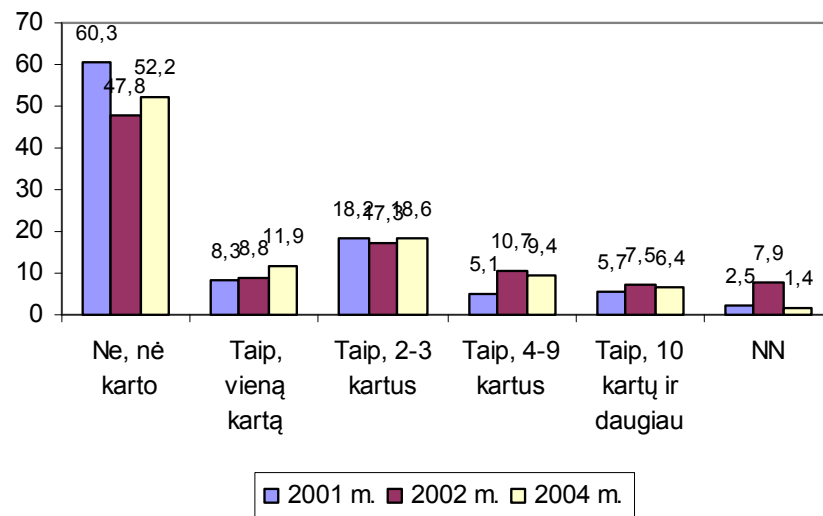
KUR GAUNAMA INFORMACIJA LEIDŽIA SUSIDARYTI PATIKIMIAUSIĄ NUOMONĘ APIE KORUPCIJOS MASTĄ LIETUVOJE?(%)

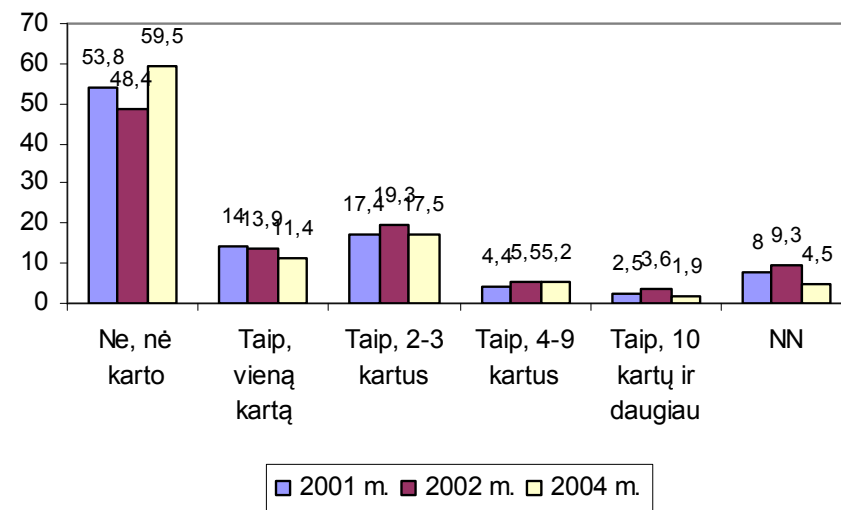
PATIRTIS

AR PER PASTARUOSIUS 5 METUS TEKO DUOTI KYŠĮ?

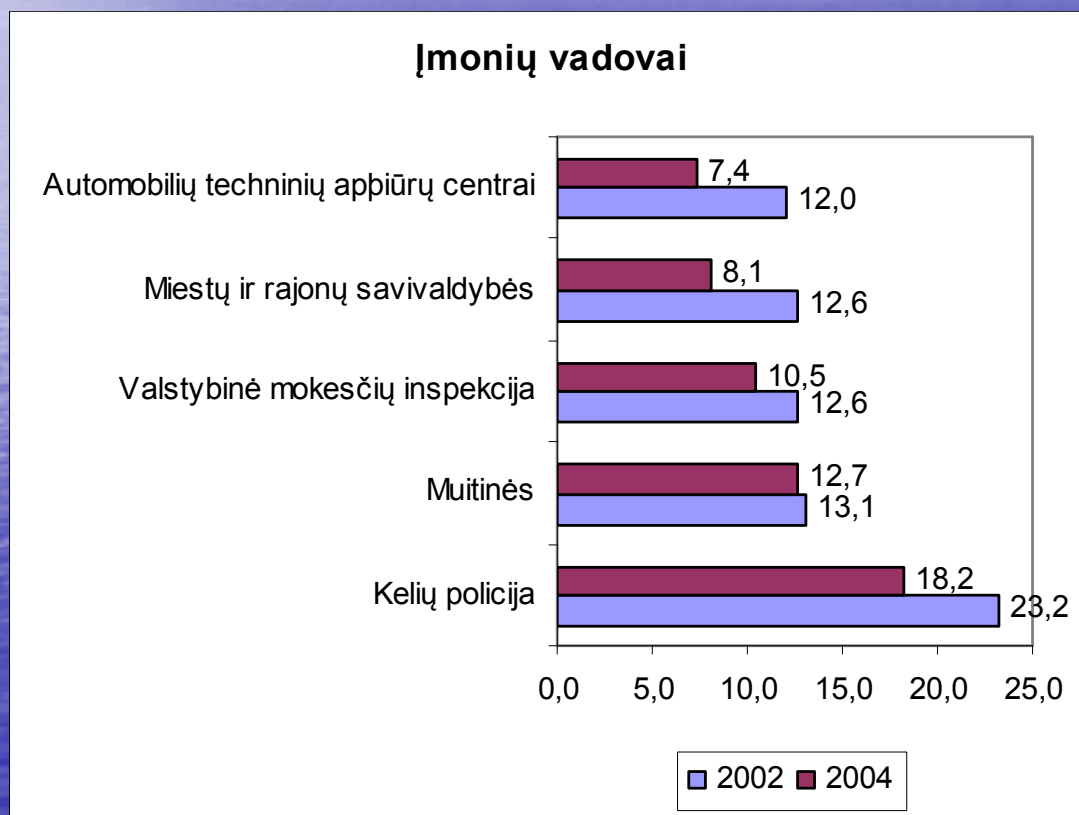
Įmonių vadovai

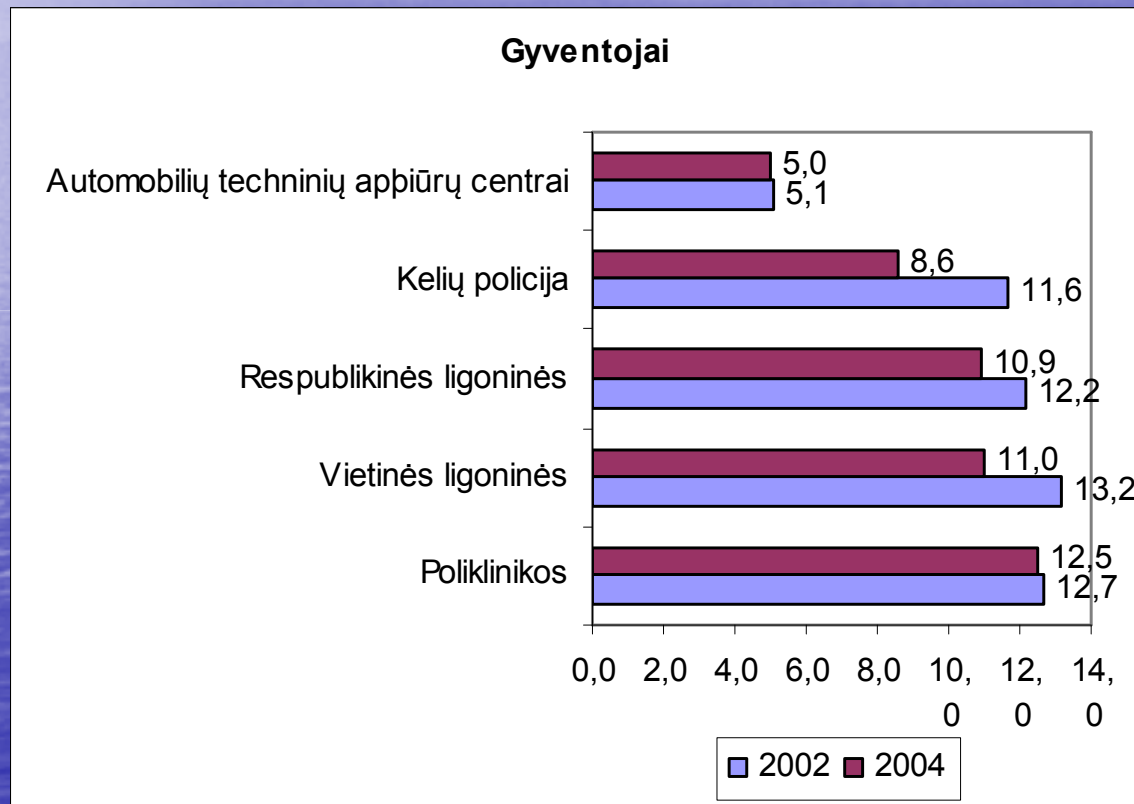
Gyventojai

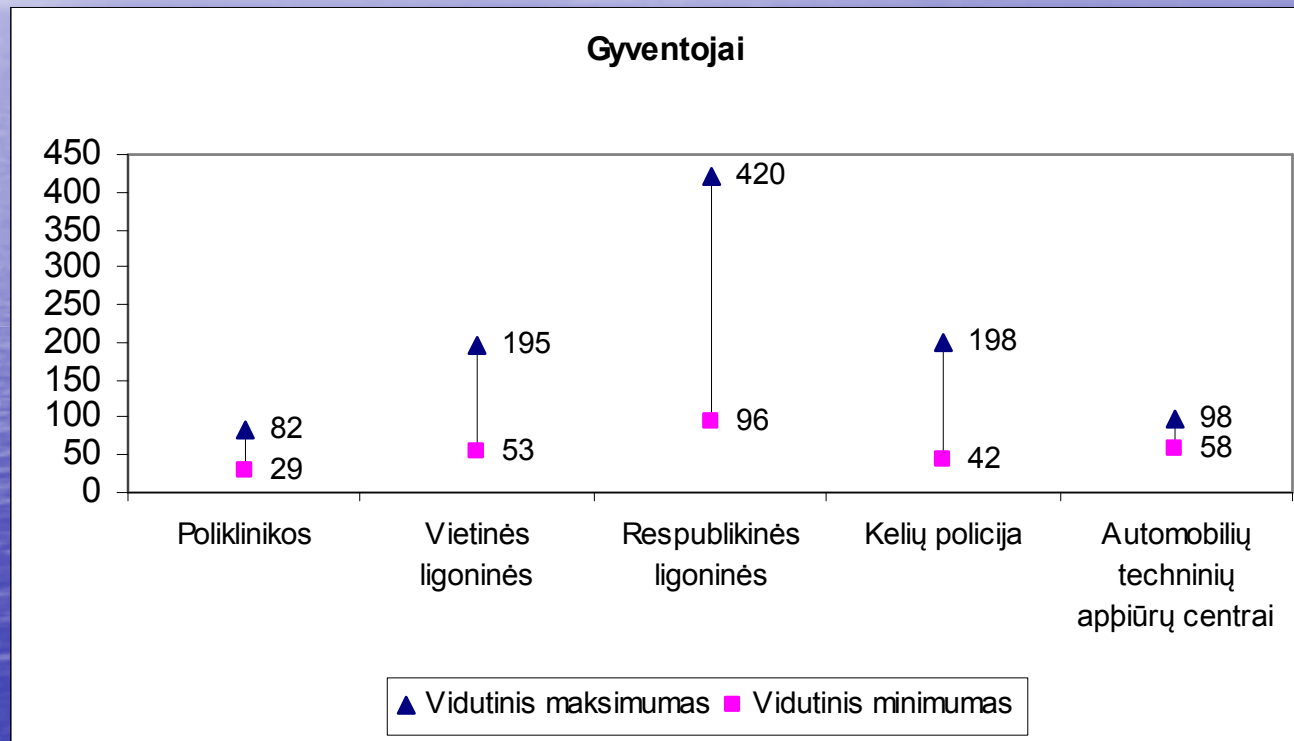
KYŠIO DAVIMO MASTAI PER PASTARUOSIUS 5 METUS (% 5 dažniausiai minimos institucijos)

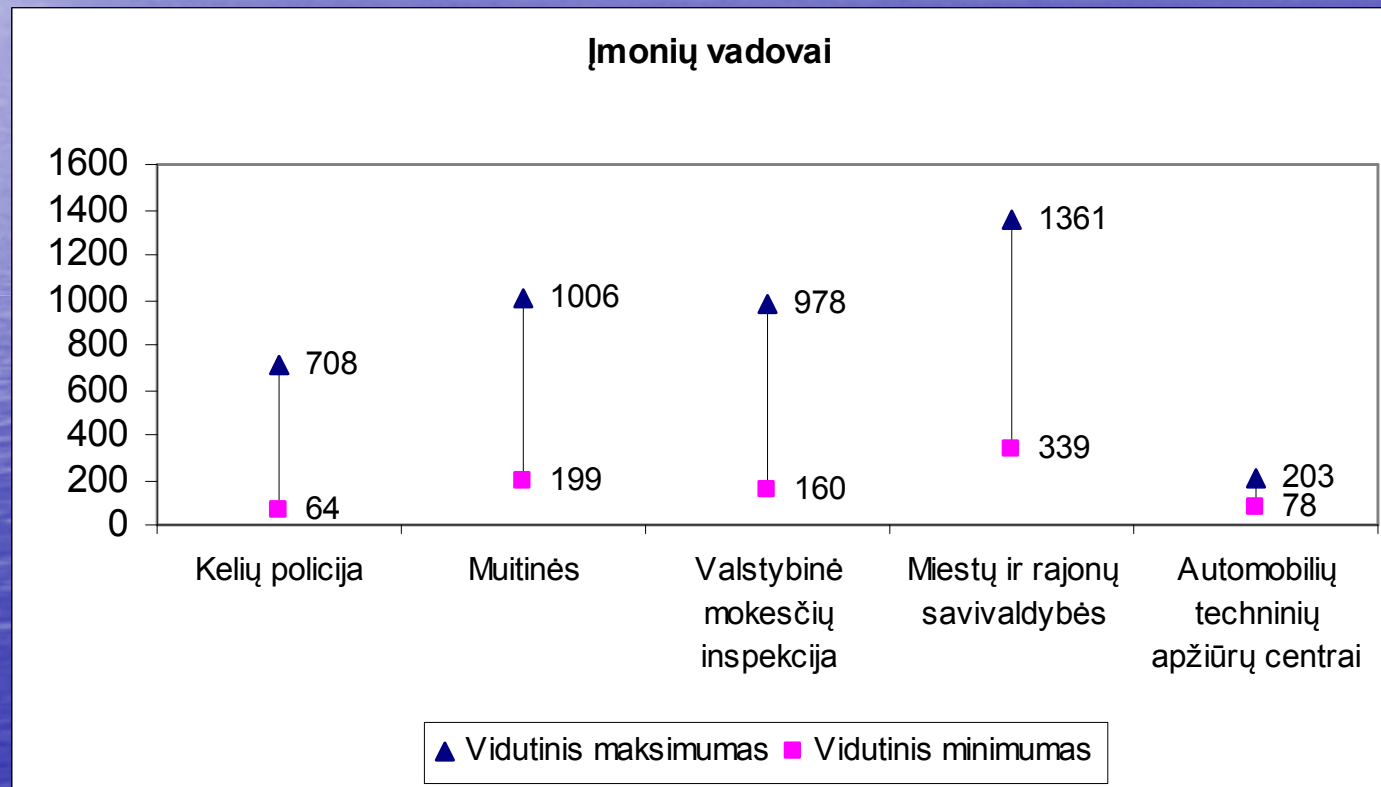
KYŠIO DAVIMO MASTAI PER PASTARUOSIUS 5 METUS (% 5 dažniausiai minimos institucijos)

KYŠIŲ "KAINORAŠTIS" (Lt)

KYŠIŲ "KAINORAŠTIS" (Lt)

KYŠININKAVIMO INDEKSAI (ĮMONIŲ VADOVAI)

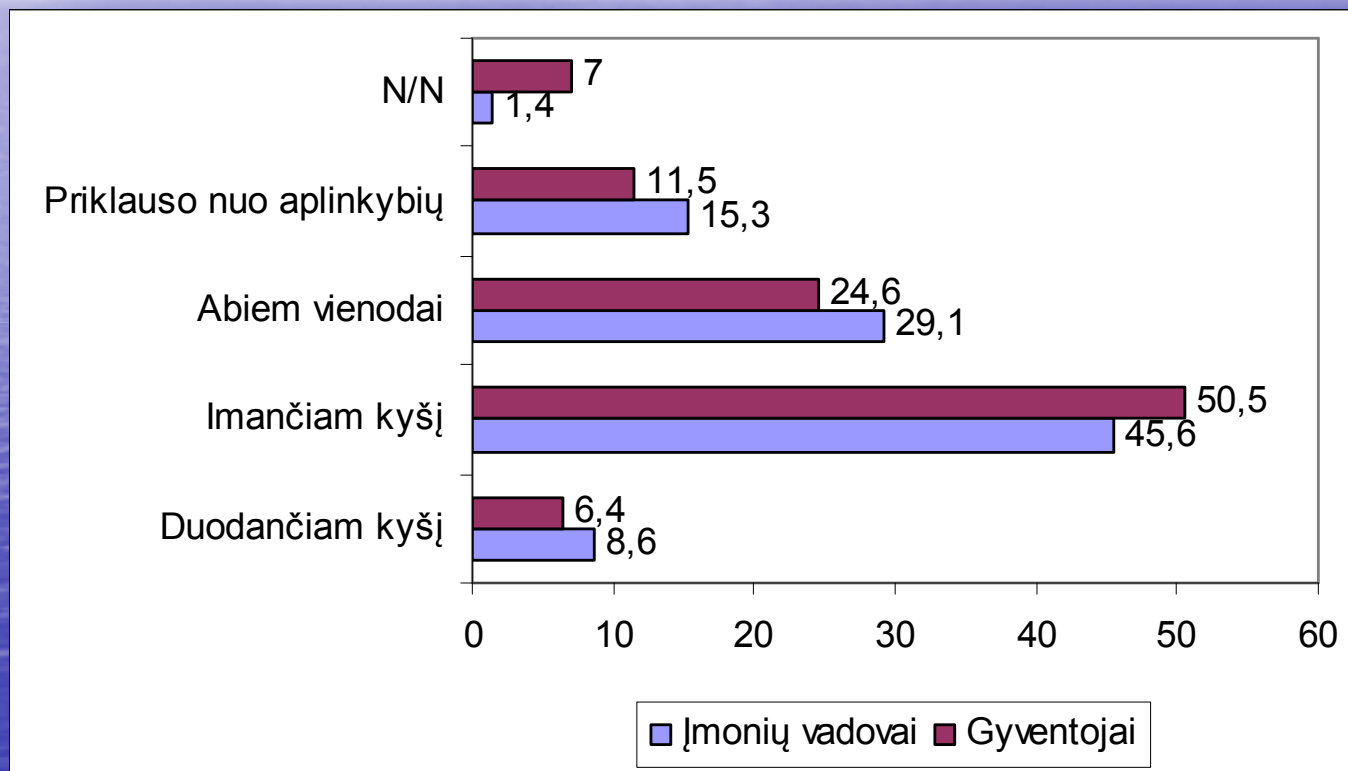
	<i>Prievartavimo indeksas</i>	<i>Davimo indeksas</i>	<i>Iniciatyvos indeksas</i>	<i>Efektyvumo indeksas</i>
Kelių policija	0,41	0,38	-0,03	0,95
Muitinės	0,40	0,37	-0,03	0,97
Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI)	0,18	0,16	-0,02	0,87
Miestų ir rajonų savivaldybės	0,22	0,17	-0,05	0,93
Automobilių techninių apžiūrų centrai	0,20	0,18	-0,02	0,91
Valstybinė darbo inspekcija	0,14	0,12	-0,02	0,88
Poliklinikos	0,15	0,15	0,00	0,88
Vietinės ligoninės	0,26	0,28	0,02	0,68
Respublikinės ligoninės	0,36	0,35	-0,01	0,89
Apskričių ir rajonų valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos	0,34	0,34	0,00	0,84
SODRA	0,08	0,06	-0,02	0,95
Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos	0,20	0,17	-0,03	0,92
REGITRA, kelių transporto priemonių apskaitos valstybės įmonė	0,11	0,09	-0,02	0,90

KYŠININKAVIMO INDEKSAI (GYVENTOJAI)

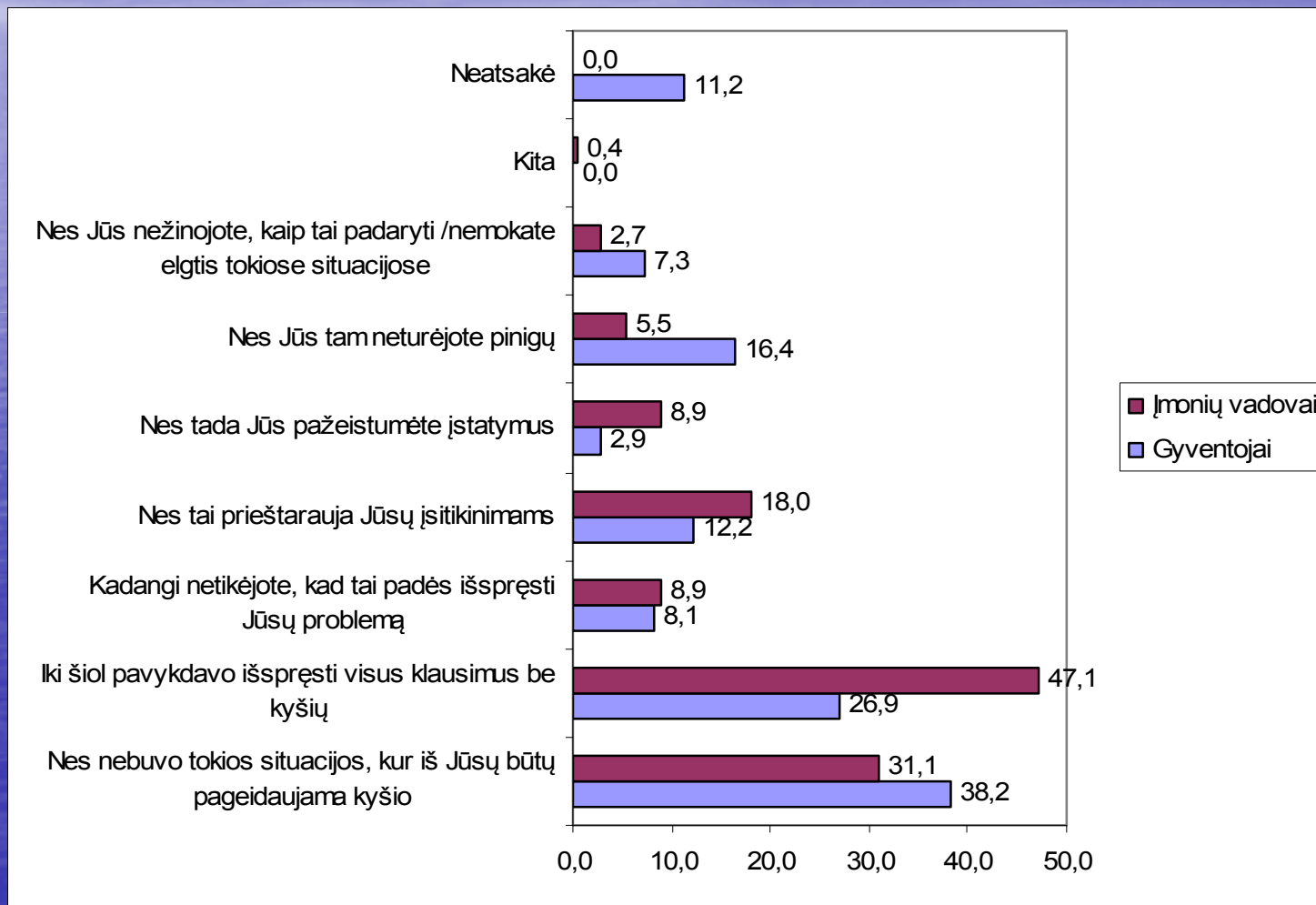
	<i>Prievartavimo indeksas</i>	<i>Davimo indeksas</i>	<i>Iniciatyvos indeksas</i>	<i>Efektyvumo indeksas</i>
Poliklinikos	0,22	0,21	-0,01	0,86
Vietinės ligoninės	0,30	0,34	0,04	0,84
Respublikinės ligoninės	0,52	0,56	0,04	0,77
Kelių policija	0,50	0,48	-0,02	0,95
Automobilių techninių apžiūrų centrai	0,29	0,30	0,01	0,96
Miestų ir rajonų savivaldybės	0,25	0,18	-0,06	0,86

ANTI-KORUPCINIS POTENCIALAS

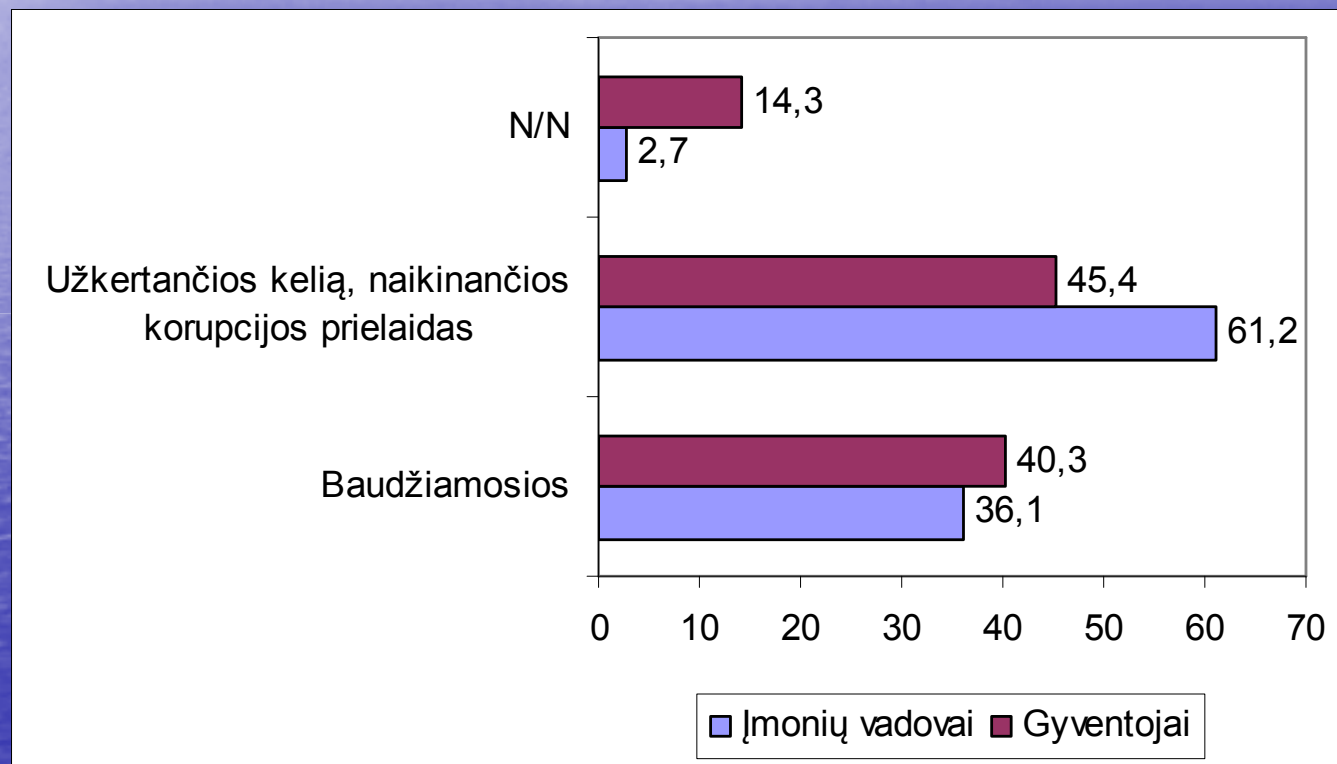
KAIP JŪS MANOTE, KAM TENKA DIDESNĖ ATSAKOMYBĖ KYŠIO DAVIMO ATVEJU?

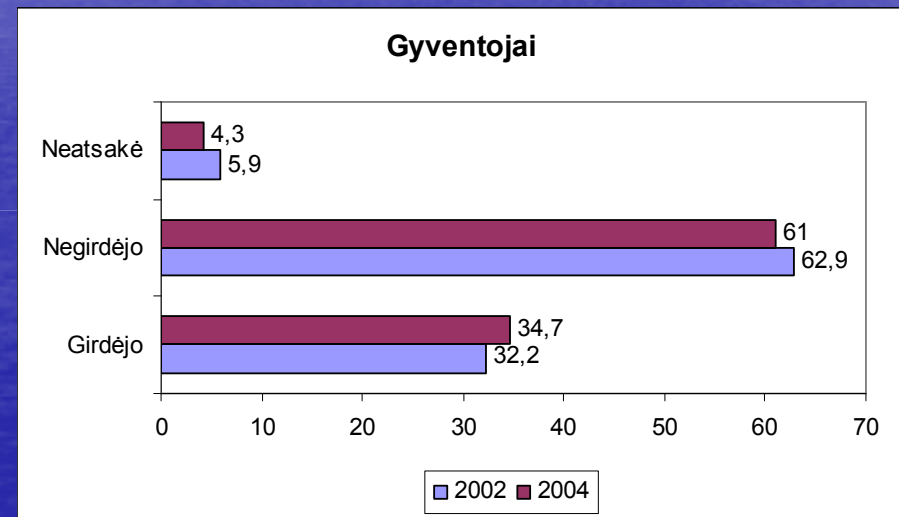
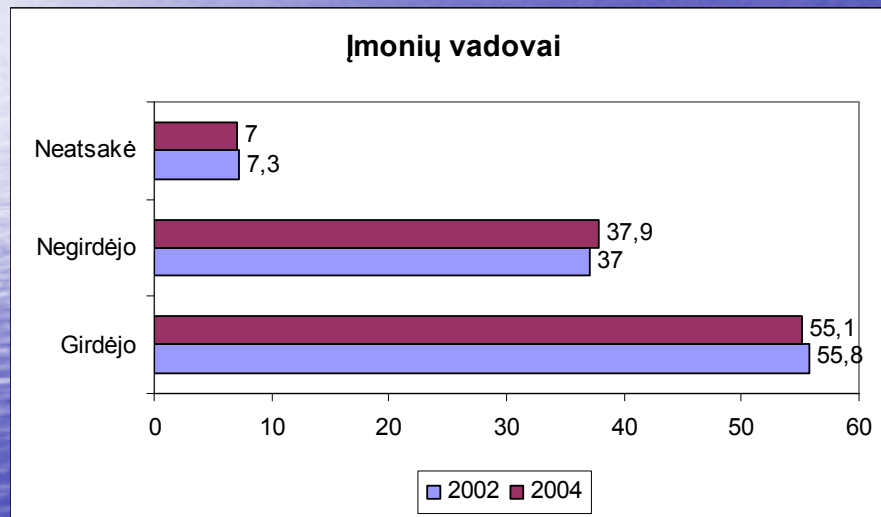
KODĖL NEDAVĖTE KYŠIO?

KAIP JUMS ATRODO, KURIOS IŠ ŠIŲ PRIEMONIŲ BŪTŲ EFEKTYVESNĖS?

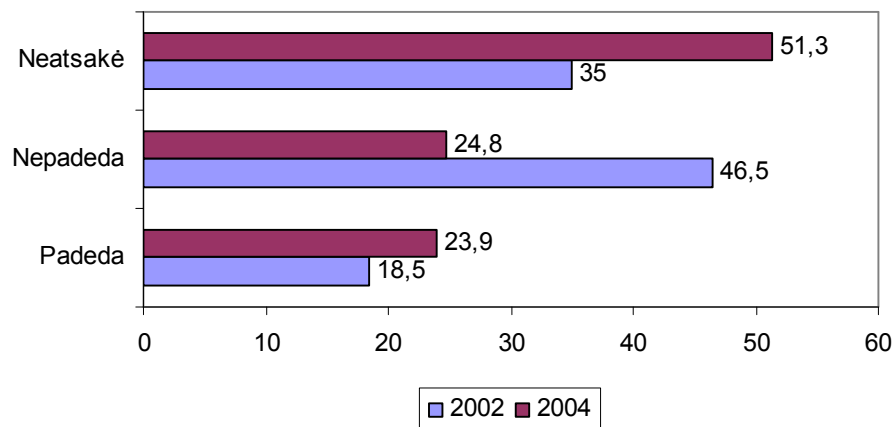

AR JŪS GIRDĖJOTE APIE LIETUVOS SEIMO PRIIMTĄ "NACIONALINĘ ANTIKORUPCIJOS STRATEGIJĄ"?

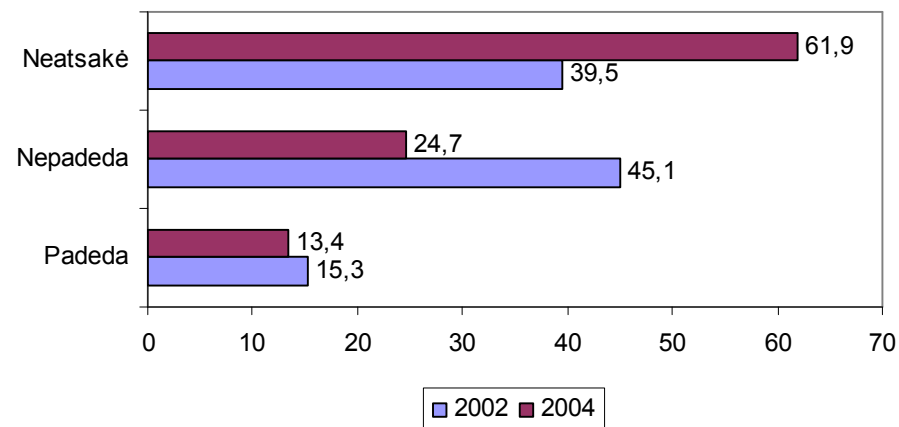

KAIP JŪS MANOTE, AR ŠI "NACIONALINĖ ANTIKORUPCIJOS STRATEGIJA" PADĖS SUMAŽINTI KORUPCIJOS LYGĮ LIETUVOJE?

Įmonių vadovai

Gyventojai

IŠVADOS

NUOSTATOS

- Dauguma verslo atstovų ir Lietuvos gyventojų suvokia korupcijos grėsmę valstybei. Tačiau palyginus su 2001 ir 2002 metų rezultatais, padidėjo skaičius įmonių vadovų, manančių, kad korupcija nėra didelė kliūtis verslui ir kad per pastaruosius 5 metus korupcijos mastai Lietuvoje nepakito arba sumažėjo.
- Lyginant su 2001 ir 2002 metais, šiemet mažėja manančių, kad Vyriausybė, Seimas, Teismai ir nevyriausybinės organizacijos yra „labai korumpuotos“. Tuo tarpu padaugėjo teigiančių, kad Prezidentūra ir žiniasklaida yra „labai korumpuotos“. 2004 m. įmonių vadovai ir gyventojai blogiausiai vertino muitines, kelių policiją, teismus, žemėtvarkos skyrius, privatizavimo tarnybas.
- Kaip ir 2002 metais, šiais metais apklaustieji teigia, kad kyšių davimas padeda spręsti problemas, o du trečdaliai apklaustųjų yra pasirengę neoficialiai mokėti. Tačiau palyginus su 2002 m. šiais metais ženkliai padaugėjo įmonių vadovų manančių, kad kyšiai nepadeda spręsti problemas ir nesutinkančių mokėti kyšius.
- 2004 m. dar labiau padidėjo televizijos kaip šaltinio, informuojančio visuomenę apie korupciją, vaidmuo. Lietuvos gyventojams televizija yra pagrindinis informacijos šaltinis apie korupciją, verslo atstovams televizija yra trečioje vietoje po asmeninės ir draugų bei pažįstamų patirties.

PATIRTIS

- 2004 m. į dažniausiai minimų institucijų, kuriose buvo mokami kyšiai, sąrašą, kaip ir 2002 m., patenka kelių policija, muitinės, Valstybinė mokesčių inspekcija, miestų ir rajonų savivaldybės, automobilių techninės apžiūros centrai (įmonių vadovų patirtis); poliklinikos, vietinės ir respublikinės ligoninės, kelių policija, automobilių techninės apžiūros centrai (gyventojų patirtis). Tačiau, lyginant su 2002 m., šiais metais respondentų pranešamų kyšininkavimo atvejų minėtose institucijose pastebimai sumažėjo.
- Tarp dažniausiai minimų institucijų 2004 m. didžiausius kyšius įmonių vadovai mokėjo miesto ir rajonų savivaldybėse (maksimalus vidurkis – 1361 Lt), tuo tarpu gyventojai – respublikinėse ligoninėse (maksimalus vidurkis – 420 Lt)
- 2004 m. įmonių vadovai dažniausiai yra prašomi duoti ir dažniausiai moka kyšius kelių policijai; labiausiai jiems kyšiai „padeda“ muitinėse. Gyventojai dažniausiai prašomi duoti kyšius ir dažniausiai moka kyšius respublikinėse ligoninėse; o „efektyviausiai“ kyšiai veikia automobilių techninės apžiūros centruose.

POTENCIALAS

- Beveik pusė gyventojų ir verslo atstovų mano, kad didesnė atsakomybė kyšio davimo atveju tenka imančiam kyši ir tik mažiau nei dešimtadalis mano, kad – duodančiam kyši.
- Absoliuti dauguma įmonių vadovų ir gyventojų nedavė kyšio per paskutinius 5 metus arba dėl to, kad problemas pavyko išspręsti be kyšių, arba dėl to, kad niekas nepageidavo kyšio. Tik 9 proc. įmonių vadovų ir 3 proc. gyventojų nedavė kyšio, kadangi tai būtų neteisėta ir 18 proc. įmonių vadovų bei 12 proc. gyventojų – kadangi tai prieštarauja jų įsitikinimams.
- Tiek įmonių vadovai, tiek gyventojai labiau palaiko prevencines negu baudžiamąsias antikorpucines priemones. Ypač ryškus šis skirtumas tarp įmonių vadovų: 61 proc. apklaustųjų mano, kad prevencinės priemonės yra efektyvesnės už baudžiamąsias. Priešingai manančių yra tik 36 proc.
- Palyginus su 2002 m. tarp įmonių vadovų padaugėjo - nuo 19 proc. iki 24 proc. - manančių, kad "Nacionalinė antikorpucijos strategija" padeda mažinti korupcijos lygį Lietuvoje, tuo tarpu tarp gyventojų taip manančių sumažėjo nuo 15 proc. iki 13 proc.